

Svenska
inom teknik från grunden
LC-5411

Kurskompendium

Del II

Grammatik

Hösten 2019

Svensklärarna

Lärare:

Viivi Kerkkänen

viivi.kerkanen@aalto.fi

Substantiivin deklinaatiot

Substantiivit jaetaan 5 eri deklinaatioon, joilla jokaisella on oma päätetunnuksensa = monikon päätte. Jokaisella substantiivilla on 4 eri taivutusmuotoa: yksiköllä on 2 muotoa (epämääräinen + määräinen) ja monikolla on myös 2 taivutusmuotoa (epämääräinen ja määräinen).

Deklinaatio	Yksikön epämääräinen	Yksikön määräinen	Monikon epämääräinen	Monikon määräinen	Päätetunnus
1	en sida	sidan	sidor	sidorna	-OR
2	en tidning en bil en kille	tidningen bilen killen	tidningar bilar killar	tidningarna bilarna killarna	-AR
3	en lön en student en dator en maskin en hastighet en byggnad en ingenjör ett gymnasium ett bryggeri ett kafé	lönen studenten datorn maskinen hastigheten byggnaden ingenjören gymnasiet bryggeriet kaféet	löner studenter datorer maskiner hastigheter byggnader ingenjörer gymnasier bryggerier kaféer	lönerna studenterna datorerna maskinerna hastigheterna byggnaderna ingenjörerna gymnasierna bryggerierna kaféerna	-ER
4	ett arbete ett minne ett värde	arbetet minnet värdet	arbeten minnen värden	arbetena minnena värdena	-N
5	ett hus ett lån ett system en programmerare en studerande en tekniker	huset lånet systemet programmeraren studeranden teknikern	hus lån system programmerare studerande tekniker	husen lånen systemen programmerarna studerandena teknikerna	-

1. deklinaatioon kuuluvat en-sukuiset a-loppuiset sanat
2. deklinaatioon kuuluvat kaikki **ing**-loppuiset sanat sekä monet yksi- ja kaksitavuiset konsonanttiloppuiset sanat sekä e-loppuiset, en-sukuiset sanat
3. deklinaatioon kuuluvat monet pitkät ja yksitavuiset en-sukuiset sanat, ja esim. kaikki sanat jotka päättyvät -het, -nad, -else, -ör sekä ett-sukuiset, ium-, um-, ja eri-päätteiset ja painolliseen vokaaliin loppuvat lainasanat
4. deklinaatioon kuuluvat ett-sukuiset vokaaliloppuiset sanat
5. deklinaatioon kuuluvat ett-sukuiset konsonanttiloppuiset sanat sekä en-sukuiset are-, ande-, ende- ja er-loppuiset sanat

1. Öva substantivböjning.

Samla viktiga substantiv inom din egen bransch och böj dem i alla fyra böjningsformer. Repetera först substantivens deklinationer på föregående sida och använd ordbok vid behov.

1.

2.

3.

4.

5.

Substantiivien ja adjektiivien yhteistavutus

Yksikön epämääräinen	Yksikön määräinen	Monikon epämääräinen	Monikon määräinen
en vanlig_ dator	den vanliga datorn	vanliga datorer	de vanliga datorerna
ett vanligt hus	det vanliga huset	vanliga hus	de vanliga husen

Substantiivien ja adjektiivien muodot erilaisten määreiden jälkeen

Adjektiivi ja substantiivi epämääräisessä muodossa		
en ny dator	ett nytt system	nya datorer/system
varje ny dator	varje nytt system	
ingen ny dator	inget nytt system	inga nya datorer/system
någon ny dator	något nytt system	några nya datorer/system
en sådan ny dator	ett sådant nytt system	sådana nya datorer/system
		alla nya datorer/system
		många/flera/de flesta nya datorer/system
		få/färre nya datorer/system

Adjektiivi määräisessä ja substantiivi epämääräisessä muodossa		
vår nya dator	vårt nya system	våra nya datorer/system
Leenas nya dator	Leenas nya system	Leenas nya datorer/system
samma nya dator	samma nya system	samma nya datorer/system
denna nya dator	detta nya system	dessa nya datorer/system

Adjektiivi ja substantiivi määräisessä muodossa		
den nya datorn	det nya systemet	de nya datorerna/systemen
den här nya datorn	det här nya systemet	de här nya datorerna/systemen
den där nya datorn	det där nya systemet	de där nya datorerna/systemen
hela den långa dagen	hela det nya systemet	

2. Öva adjektiv och substantiv. Fyll i tabellen.

Yksikön epämääräinen	Yksikön määräinen	Monikon epämääräinen	Monikon määräinen
	den nya datorn		
ett gammalt hus			
		dyra investeringar	
	den viktiga uppgiften		
ett intressant jobb			
		dyra system	
			de tekniska prylarna
ett dåligt användargränssnitt			

3. Återge på svenska.

useimmat uudet tietokoneet

sama mielenkiintoinen työ

harvat kosketusnäytöt

jokainen kallis investointi

sellaiset huonot olosuhteet

nämä hienot laitteet

meidän vaikeat tehtävämme

sinun tulevaisuuden ammattisi

monta teknistä laitetta

jotkut huonot käyttöliittymät

meidän uusi projektimme

Verbin taivutusluokat

Verbit taivutetaan neljässä muodossa (infinitiivi, preesens, imperfekti ja supiini). Verbit jaetaan imperfektin ja supiinin perusteella heikkoihin ja vahvoihin verbeihin.

Heikot verbit jaetaan päätteittensä mukaan kolmeen eri konjugaatioon. Useimmat kuuluvat I konjugaatioon (-a kuuluu vartaloon, ja on mukana jokaisessa verbimuodossa).

Vahvat verbit kuuluvat IV konjugaatioon. Niiden preesensmuodon päätte on yleensä -er ja supiinin aina -it. Imperfekti saa vokaalin muutoksen, ei päätettä.

Lisäksi on ryhmä **epäsäännöllisiä verbejä**, joilla on piirteitä sekä heikoista että vahvoista (vokaalien vaihdos) verbeistä.

KONJUGAATIO	infinitiivi	preesens	imperfekti	supiini
I	börja	börjar	började	börjat
II	använda	använder	använde	använt
	jämföra	jämför	jämförde	jämfört
	mäta	mäter	mätte	mätt
	köpa	köper	köpte	köpt
III	nå	når	nådde	nått
IV	hålla	håller	höll	hållit
	skriva	skriver	skrev	skrivit
o r e g e l b u n d e t	avgöra	avgöra	avgjorde	avgjort
	gå	går	gick	gått
	välja	väljer	valde	valt

4. Öva verb. Fyll i tabellen.

konjugaatio	suomennos	infinitiivi	presens	imperfekti	supiini
IV		bli			
			kommer		
epäsään.		ha			
				sparade	
				sökte	
				trodde	
					installerat
	ohjelmoida				
epäsään.			säljer		
				bläddrade	
			är		
		finnas			
IV		skriva ut			
	käyttää				
			skickar		
				köpte	
		göra			

5. Öva verb i olika tidsformer. Skriv egna satser om datorer, mobiltelefoner, surfplattor eller andra tekniska prylar. Du kan skriva också frågesatser.

köpa II (imperfekti)

ha (epäs.) (perfekti)

använda II (pluskvamperfekti)

kolla I (preesens)

finnas (epäs.) (imperfekti)

rekommendera I (perfekti)

tycka II (preesens)

göra (epäs.) (tuleva aika, ska)

handla I (imperfekti)

behöva II (imperfekti)

tro III (imperfekti)

utvecklas I (perfekti)

skriva ut (IV) (pluskvamperfekti)

Imperatiivi

I ja III konjugaation verbeillä imperatiivi on infinitiivin kaltainen:

måla I	Måla bilen!	Maalaa auto!
tro III	Tro inte allt du hör!	Älä usko kaikkea mitä kuulet!

II ja IV konjugaation verbeiltä poistetaan infinitiivin a-pääte:

ringa II	Ring mig i morgon!	Soita minulle huomenna!
skriva IV	Skriv ett meddelande!	Kirjoita viesti!

6. Återge på svenska.

1. Osta uusi puhelin! _____
2. Sulje televisio! _____
3. Laita tietokone päälle! _____
4. Tallenna tämä tiedosto! _____
5. Etsi internetistä! _____
6. Lähetä asiakirja sähköpostilla! _____
7. Käytä tätä tiedostomuotoa! _____
8. Toimi nyt! _____
9. Liitä kaapeli USB-porttiin! _____
10. Tulosta kahtena kappaleena! _____

Passiivi

7. a. Bilda s-passiv i alla tidsformer.

INFINITIIVI, PASSIIVI	PREESENS	IMPERFEKTI	SUPIINI
spelas			
användas			
tros			
sparas			
publiceras			

7. b. Öva s-passiv. Skriv satserna på svenska.

1. Tätä peliä pelataan vain Suomessa ja Ruotsissa

2. Kaikki matkapuhelimet suljettiin loman alussa.

3. Tämä artikkeli on julkaistu verkossa.

4. Tuota konetta oli käytetty juuri ennen onnettomuutta.

5. Nämä tiedostot tallennetaan ainoastaan kovalevyille. (kommer att...)

Suomen kielen passiivia voidaan ilmaista ruotsissa useilla eri tavoilla.

- s-passiivi: Artikeln publiceras på nätet.)
- vara-rakenne: Huset är sålt.
- bli-rakenne: Bilarna blir målade. (Autot maalataan.)

Lue lisää suomen passiivia korvaavista rakenteista Jyväskylän yliopiston ylläpitämältä sivustolta Nätfräsch https://kielikompassi.jyu.fi/opetus/natfrasch/grammatik/gr_verbit_passiivi.htm

Partisiipin preesens

Partisiipin preesens muodostetaan lisäämällä infinitiiviin päätte **-ANDE**, jos verbi loppuu a-kirjaimen. Jos infinitiivi loppuu johonkin muuhun vokaaliin kuin -a, tulee päätteeksi **-ENDE**.

smälta	smältande	sulava
sitta	sittande	istuva
gå	gående	kävelevä, kävellen
le	leende	hymyilevä

Jos verbi koostuu kahdesta osasta, siirretään jälkimmäinen osa etuliitteeksi.

fungera väl	välfungerande	hyvin toimiva
-------------	---------------	---------------

Partisiipin preesensia käytetään samalla tavalla kuin adjektiivia, mutta se ei taivu.

en smältande tråd	ett smältande isflak	smältande trådar/isflak
en gående kvinna	ett gående barn	gående kvinnor/barn

Huomaa seuraavien verbien partisiipin preesens.

bli	blivande	tuleva
ge	givande	antoisa

Jotkut partisiipin preesens -muodot ovat vakiintuneet substantiiveiksi.

studera	en studerande	opiskelija
meddela	ett meddelande	viesti, ilmoitus
bo	ett boende	asukas, asuminen

8. Skriv följande fraser på svenska.

	epämääräinen muoto	määräinen muoto
toimiva puhelin	_____	_____
kävelevä robotti	_____	_____
antoisa luento	_____	_____
toimiva järjestelmä	_____	_____

Partisiipin perfekti

Heikkojen verbien (taivutusluokat I, II ja III) partisiipin perfekti muodostetaan imperfektistä poistamalla siitä taivutuspäätte ja lisäämällä siihen tarvittavat päätteet. Partisiipin perfekti taipuu aina suvun (en/ett) ja luvun (yksikkö/monikko) mukaan.

I	måla – målADE	> målAD, målAT, målADE
IIa)	bygga – byggDE	> byggD, byggT, byggDA
IIb)	undersöka – undersökTE	> undersökT, undersökT, undersökTA
III	sy – syDDE	> syDD, syTT, syDDA

Vahvojen verbien (taivutusluokka IV) partisiipin perfekti muodostetaan verbin viimeisestä muodosta eli supiinista.

IV	skriva – skrivIT	> skrivEN, skrivET, skrivNA
----	------------------	-----------------------------

Epäsäännöllisten verbien partisiipin perfekti muodostetaan imperfektistä.

sälja – sålDE	> sålD, sålT, sålDA
göra – gjorDE	> gjorD, gjorT, gjorDA

Jos verbi koostuu kahdesta osasta, jälkimmäinen osa siirtyy verbin eteen etuliitteeksi.

stänga av – stängDE av	> AVstängD, AVstängT, AVstängDA
------------------------	---------------------------------

Partisiipin perfektiä käytetään:

a) adjektiivin tavoin

en målAD bil	maalattu auto
ett målAT hus	maalattu talo
målADE väggar	maalatut seinät

b) vara- ja bli-verbien kanssa passiivirakenteissa

Bilen är målAD.	Auto on maalattu.
Huset har blivit målAT.	Talo on maalattu.

9. Skriv följande fraser på svenska.

	epämääräinen muoto	määräinen muoto
tutkitut sovellukset	_____	_____
myydyt tietokoneet	_____	_____
käytetty kaapeli	_____	_____
suljetut näytöt	_____	_____

Sanajärjestys

Muistatko lauseenosat?

subjekti	predikaatti	objekti	adverbiaali
Kalle	studerar/har studerat	teknik	i år/i Otnäs/länge

Ruotsin kielessä sanajärjestykseen vaikuttaa se onko kyseessä päälause vai sivulause. Päälauseen sanajärjestykseen vaikuttaa se, mikä lauseenjäsen aloittaa virkkeen.

Päälause

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Jag	studerar		också			här.
Att studera	är				roligt.	
Förut	har	han	inte	studerat	matematik.	
Tidskrifter	brukar	jag	alltid	läsa		på kvällarna.
Om jag är sen	brukar	jag	inte	dricka	kaffe	på morgonen.

Päälauseessa predikaattiverbi on aina sarakkeessa kaksi ja liikkuva määre tulee predikaattiverbin jälkeen. Jos lause alkaa subjektilla, on kyseessä suora sanajärjestys (subjekti + predikaatti). Jos lause alkaa jollain muulla lauseenjäsenellä tai jos päälausetta edeltää sivulause, on sanajärjestys käänteinen (predikaatti + subjekti).

Sivulause

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Han säger att	han	alltid	brukar	dricka	te	på morgonen
Det var något som	jag	sällan	har	sett		förut.
Jag vet inte om	det	verkligen	stämmer.			
Jag undrar vem	du	egentligen	menar.			
Vet du vad	han	egentligen	gjorde.			

Sivulauseessa on suora sanajärjestys (subjekti + predikaatti) ja liikkuva määre tulee ennen koko predikaattia (siis subjektin ja predikaatin väliin).

Epäsuorat kysymykset (indirekta frågesatser)

Epäsuorat kysymykset ovat **sivulauseita**, joten niiden sanajärjestys on aina suora. Epäsuoran kysymyksen muodostaminen suorasta kysymyksestä voi tapahtua kolmella eri tavalla riippuen suoran kysymyksen rakenteesta:

1. Jos suora kysymys alkaa kysymyssanalla, suoristetaan vastaavassa sivulauseessa vain sanajärjestys:

När kommer han? -> Jag vet inte **när han kommer**.

2. Jos kysymyssanaa ei ole, eli suora kysymys alkaa verbillä, lisätään om-sana (vastaa suomen -ko/kö – päätettä) ja suoristetaan sanajärjestys:

Kommer han? -> Jag vet inte **om han kommer**.

3. Jos kysymyssana on lauseen subjektina, lisätään som-sana kysymyssanan jälkeen ja suoristetaan sanajärjestys:

Vad har hänt? -> Kan någon berätta mig **vad som** har hänt?

Konjunktiot

Rinnastuskonjunktiot (Samordnande konjunktioner)

och/samt	(ja / sekä)
men	(mutta)
för	(sillä)
eller	(tai)
utan	(vaan)
samt	(sekä)
antingen – eller	(joko – tai)
både – och; såväl – som	(sekä – että)
varken – eller	(ei – eikä)

Alistuskonjunktiot (Underordnande konjunktioner) aloittavat sivulauseen, esim.

att	(että)
för att	(jotta)
eftersom; då	(koska)
därför att	(siksi että; koska)
när	(kun, milloin)
medan	(sillä aikaa kun; kun taas)
samtidigt som	(samanaikaisesti kun)
så länge som	(niin kauan kuin)
tills	(kunnes)
innan	(ennen kuin)
inte förrän	(ei ennenkuin)
om/ifall	(jos, mikäli)
fast(än)	(vaikka)
även om	(vaikkakin)
trots att	(huolimatta siitä että)

Relatiivilauseet:

Relatiivipronominit (Relativa pronomen) aloittavat sivulauseen

som	joka, ruotsin tavallisin relatiivipronomini
vars	jonka, som-pronominin genetiivi
något som/vilket	viittaa koko edelliseen lauseeseen
vad	käytetään vain, kun edellä on allt (vrt. suomen ”kaikki, mitä”);

Mannen som står där är min kusin. (mannen = som = sivulauseen subjekti (tekijä). Kun som on sivulauseen objekti sen voi jättää pois:

Jag bodde på ett hotell vars namn jag har glömt.

Jag glömde ringa till min mormor, något som/vilket hon blev ledsen över.

Jag hörde allt vad han sade.

Relatiiviadverbit (Relativa adverb) aloittavat sivulauseen

där	(jossa, missä)
dit	(jonne, minne)
då	(jolloin)

Universitetet där jag studerar är ett av landets främsta.

Jag blev försenad från mötet, dit alla andra hade kommit i tid. (MUTTA ... **där** alla andra var på plats från början).

Liikkuvia määreitä ovat esim.:

1. erityyppiset kieltosanat: inte, aldrig, ingalunda (ei todellakaan), ingenstans/ inte någonstans, knappast (tuskin)
2. erilaiset lauseadverbit: kanske/eventuellt (ehkä), väl, möjligen, förhoppningsvis (toivittavasti), verkligen (todella), egentligen (oikeastaan), tyvärr (valitettavasti), trots allt (kaikesta huolimatta))
3. epämääräistä aikaa ilmaisevat adverbit: sällan (harvoin), ibland (joskus), ofta (usein), alltid, genast (heti), vanligen
4. tapaa ilmaisevat adverbit: gärna (mielellään), noga (tarkasti), snabbt, lätt, lugnt (rauhallisesti), sakta (hitaasti)

10 Öva omvänd ordföljd

- Läs först igenom texten, så att du förstår den.
- Märk därefter ut huvudsatsernas (päälauseiden) subjekt och predikat.
- Vilka meningar har omvänd ordföljd och varför?
- Strecka under de rörliga bestämningarna i både huvud- och bisatserna (liikkuvat määreet, esim. inte)

Hur är det att studera teknik?

Jag har länge varit intresserad av tekniken i olika maskiner, och då jag samtidigt ville ha en bred grund att stå på, fick det bli en diplomingenjörsutbildning*.

Studier i bl.a. matematik, hållfasthetslära och datateknik ger studenterna en stabil grund. I studierna ingår teknik som används vid produktplanering och produktion. Under studierna behandlas olika metoder och verktyg som tillämpas i hantering och modellering av data. I slutskedet av studierna kan studenterna fördjupa sig i specifika intresseområden.

Jag tror att jag vill jobba som planerare efter att jag har tagit examen. Men det finns mycket att välja på inom programmet och man kan inrikta sig på det man är intresserad av. Innan jag är klar, har jag kanske hunnit ändra mig.* **diplomingenjör i Finland = civilingenjör i Sverige**

en maskin 3	kone	att fördjupa i sig i	syventyä
samtidigt	samanaikaisesti	område 4	ala
en grund 3	perusta	ingå i <i>oregelbundet</i>	sisältyä
behandla i	käsittää	använda i	käyttää
hållfasthetslära	lujuusoppi	en planerare 5	suunnittelija
en metod 3	menetelmä	samt	sekä
ett verktyg	väline	inrikta sig på	suuntautua
tillämpa i	soveltaa	att hinna IV	ehtiä
hantering, -en	käsittely	att ändra sig	muuttaa mieltään
modellering	mallintaminen		
slutskede 4	loppuvaihe		

11 Omvänd ordföljd: Vad har du gjort? Vad gör du? Vad ska du göra? Berätta om dig själv. Börja meningarna med följande ord. Dra streck till lämplig plats på tidslinjen

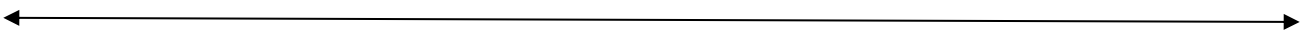
därefter

i det följande

tidigare

redan under

från och med hösten 2013



12 Öva omvänd ordföljd.**Bilda meningar av följande ord och fraser. Börja med det understrukna ordet/uttrycket.**

a. i två år – jag – vid – har – vid Aalto-universitetet – redan – studerat

b. söka – jag – till – velat – hade - tidigare - universitetet – egentligen.

c. om – studera – tyckte – du – att – telekommunikation?

d. miljöproblemen – allvarigare – tycker – blivit - under de senaste åren - har - jag

e. ha avlagt – verkligen - hon - sina grundstudier - nästa vår – borde

f. biogas – inte – miljön – enligt skribenten – tyvärr – räddar – etanolbil - och

13. Öva bisatsordföljd: Fortsätt satserna med satsen inom parentes.

a. Min kompis säger (että aina **ei tarvitse** olla myöhässä)

b. Några av mina uppgifter var så svåra (että en varmasti tiennyt osaanko tehdä niitä)

c. Jag stannade hemma (koska olin valitettavasti sairas)

d. Han kan inte komma i morgon (koska hänellä on todennäköisesti paljon töitä)

e. Vi ska äta ute (koska kotona ei ole ruokaa)

f. Jag är jätteglad (kun viimeinkin valmistun)

g. Känner du Kalle (joka oli pitkään opiskelemassa ulkomailla)

h. Många studerande är intresserade av den fördjupade kursen, (jonka luennot alkavat ensi viikolla)

i. Jag jobbade vid sidan av studierna (mikä oli joskus raskasta)

j. Jag trivs i Otnäs, (jonne muutin viime vuonna)

k. Jag går varje dag förbi huset och parken (jonne rakennetaan uusi päärakennus)

l. Jag väntar på den dag, (jolloin metro Otaniemeen on valmis).



14. Öva ordföljd i indirekta frågesatser. Översätt meningarna a–e genom att ändra på de direkta frågorna nedan så att dessa blir indirekta frågesatser (= bisatser).

Direkta frågor:

Vad har han studerat?

När börjar du senast söka sommarjobb?

Varför kommer hon inte heller hit?

Hur många studiepoäng får man egentligen för den här kursen?

Kan du ta hand om/sköta de här arbetsuppgifterna?

a. Tiedän, mitä hän on opiskellut.

b. En tiedä, milloin alan viimeistään hakea kesätöitä.

c. Voitko sanoa, miksi hän ei tulekaan tänne?

d. Tiedätkö, kuinka monta opintopistettä olet oikeastaan saanut tästä kurssista?

e. Tiedustelisin, voisitko heti hoitaa nämä työtehtävät.
